

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....	\$6.00
za 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....\$2.00
Za Združljene države za celo leto.....	\$4.50
za 6 mesecev.....	\$2.50; za 3 mesece.....\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:	
za celo leto.....	\$8.00 za 6 mesecev.....\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

OB TEDNU...

Prah, ki ga je dvignil konkordat med Jugoslovijo in Vatikanom, se še ni polegel. Ameriška Domovina pravi, da ima konkordat točko, "ki zna postati palica tako za Italijane kot za Nemce. Točka XII. konkordata pravi, da bo Jugoslavija z narodnimi manjšinami v Jugoslaviji postopala glede rabe narodnega jezika in glede verskega pripadništva na enak način, kakor postopajo druge države z jugoslovansko narodno manjšino v svojih državah."

Kdo med nami je vendar tako naiven, da bi verjel tej trditvi? Torej, česar se Italija doslej ni bala — namreč zatirati ljudi našega rodu i v cerkvi i v javnosti — proti čemer se Jugoslavija ni drznila nastopiti z nobenimi represalijami napram svojim državljanom italijanske narodnosti v Dalmaciji, vse to naj "palica konkordata" preko noči izpremeni! Bežite, bežite, kdo med nami je vendar toliko naiven, da bi temu verjel?! Zakaj pa ni na primer jugoslovanska vlada doslej niti z mezinem genila, ko so pometaли Italijani z našim narodom v Italiji ko z mokro cunjo, dočim ima Jugoslavija pod svojo vlast nekaj tisoč dalmatinskih Italijanov, katerim bi lahko vračala milo za drago, šilo za ognjilo? Kdo naj torej verjame, da bo kar nenadoma pričel Mussolini smatrati "palico" za Damoklejev meč ter izpolnjevati to, kar določa konkordat! Saj vendar ni nikomer več nobena tajnost, da tripi Mussolini — v podrejenem položaju, seveda! — cerkev in pontifikat poleg sebe le zato, ker je to pač potrebno njegovi politiki z ozirom na mentalite o italijanskega ljudstva, in zato, da daje cerkev njegovim imperatorskim gestam, kakor na primer zavojevanju Abersinije in proglašu italijanskega imperija, s svojim pompoznim, religioznim mysticizmom tem večji sijaj! O, Mussolini zna! On je impresario ter igralec, ki mu ni para, in ve, kaj je masam potrebno! Kruh in igre! — Tudi Cesarji starega Rima so že pred njim vedeli to!

Ivan Molek, urednik Proslete, upravičeno toži o "Težavah z našo slovenščino." No, v teh tožbah ni osamljen. V podlistku ljubljanskega "Slovenca" toži na primer neki "Nestrokovnjak" o tem tako-le:

"Torej 'pisatelj,' v prvi vrsti časnikarji, so nam jeklik tako skvarili. Ljudje, ki od peresa žive, ki je pisane njih poklic, ne znajo jezika! Kakor če bi krojač ne znal sukat šivanke, čevljar ne šila, kosec ne kose, kovač ne kladiva. Najmanj, kar se more zahtevati od vsakega, kdor piše za javnost, je, da ima jezik popolnoma v oblasti."

Molkova razprava je docela na mestu (saj je on eden onih naših časnikarjev, ki pišejo najboljšo slovenščino), vendar pa se z vsemi njegovimi nazori ne strinjam. G. Molek bo prav gotovo vedel, da imajo tudi ustaljena pravila svoje izjemne, in ena teh izjem je na primer izraz Beograd. Res je, da smo pisali in govorili Beli grad ali Belgrad in da je danes ta beseda pozabljena, pa vendar ne še tako, kakor zasluži. Ker je zdaj v Jugoslaviji združenih troje čistih slovanskih plemen, menda ne pomeni baš velike žrtve od strani Slovencev, če zamenjajo svoj dosedenji Belgrad s srbskim in hrvatskim Beogradom, da bo troje slovanskih plemen vsaj enotno pisalo in izgovarjalo slovansko ime svojega glavnega mesta, če se že v marsičem drugem ne strinjajo. — Kako bi izgledalo, če bi pisali prebivalci države Ohio ime glavnega mesta Washingtona po svoje, prebivalci države Illinois po svoje, itd.?

Dalje pravi: "Brez malega (pravilno: do malega ali domala!) in vsakem listu bi našel malo drugačno slovenco in drugačen pravopis in obupano se bi prikel za glavo: Kateri (pravilno: kdo!) ima prav?"

G. Molek se moti, ko pravi, da so v napačnem oni, ki hočejo, da bodo "mr., mrs. in miss" tudi v slovenščini Mr., Mrs. in Miss kot so v amerikančini. Da, tudi v slovenščini so vsi naštetli lahko veliki gospodje in gospe, in sicer z večjo pravico kakor pa majhni! Vse je odvisno od pogleda na stvar in od osebnih nazorov, o katerih se ne more niti na tej niti na oni strani govoriti, da so zmotni. — Evo: Vsi naštetli izrazi so slovenščini tuji in Ameri-

kanci (spet "Amerikanci!" mesto "Američani"?) jih pišejo s kraticami in velikimi začetnicami. Ker smo si torej od njih izposodili te nazive, nam že obzirnost do njih narekuje, da si izposodimo tudi obliko njih pisanja, saj tuje nam je eno ko drugo. Res, da vidimo pri tem nekatero izjemno v starokrajskih listih, toda oni nimajo vsak dan pred očmi tisoč Mr., Mrs. in Misses, kakor jih imamo mi, ki nas zato neprjetno dirne v oči tista mala poveka, katere ne vidimo pri onih, ki so jo ustvarili. Toda, kakor že rečeno: vse je odvisno od nazorov in perspektive, s katere se gleda na stvar. Najmanj, kar moramo pri tem reči, pa je, da se tozadevno nikakor ne more nihče postaviti za kateder ter določiti: Tako je prav, tako je zmotno!

Sicer pa so res težave z našo slovenščino. Ameriški Slovenec pojasnjuje na primer pod sliko russkih letalcev, da sta to letalca Jumašev in Gromoff (torej potem takem tudi: Dostojevski, Čehoff ali Tschekhoff, Turgenjeff, Trotzky itd.), da se delajo v Michiganu priprave za petletni piknik, v Ameriški Domovini smo nedavno čitali o bratskem (ne o bratomornem) klanju med Španci, itd., itd. Prosveta poroča včasih o silnem zamahu stavke, mesto da bi pisala o njenem razmahu. — Vsak po svoje! —

Literarna vprašanja razpravljati v dnevnikih in drugih novinah, ni baš umestno iz razloga, ker za to primanjkuje i časa i prostora, temeljito pa se bo moglo izkoristiti in okopati to literarno njivo v "Cankarjevem glasniku," ki bo — bolj ko vsi ostali listi — poklican in kompetenten, obdelovati in obdelati to stvar.

UREDNIKOVA POŠTA

Apel na jugoslovansko ljudstvo v Ameriki za pomoč braniteljem demokracije v Španiji

Gotovo je že slehernemu nepravemu SNPJ z dne 25. julija, kaj znano o položaju v Španiji: 1937, ter se je izvolilo poseben iz vsakdanjih poročil, kateri dobivamo, vidimo, koliko grozote je že naredila fašistična brutalnost nad španskim ljudstvom. Zavedamo se tudi, da se ta boj vriši med demokracijo in fašizmom ne samo Španiji, ampak vsega sveta.

Neizprosen boj se bije že nad leta dni, in tudi ni še izgleda, da se bo končal v bližnji bodočnosti.

Hitler in Mussolini vedno posiljata nova ojačanja na pomoč Španskim fašistom za njih zmagom, in s tem prizadavata ogromno škodo španskemu ljudstvu, ki se bori z vso silo proti njim.

Zmaga fašistov bi gotovo poslala svetovno klanje, na katero se hitro pripravljata Nemčija in Italija pod fašističnim režimom, tudi mi v Ameriki bi bili zelo prizadeti v slučaju izbruhna svetovne vojne, posebno bi trpežno ljudstvo v stari domovini, naši lastni bratje in sestre.

Naša dolžnost je, da se zavzemamo tega položaja ter pomagamo vso našo silo španskemu ljudstvu, da čim prej zmaga nad fašizmom.

Dasiravno smo mi Slovenci, posebno članstvo S. N. P. J. in drugih organizacij, že mnogo pri pomogli z denarnimi prispevkami v pomoč španskim braniteljem demokracije, vendar ne smemo zaostati v tem človek-jubljem delu za naprej, zato naj bo nas vsele zavedni Slovenci kakor tudi ostalih Jugoslovian dolžnost, da pomagamo še v bodoče.

Clevelandská federacija S. N. P. J. je že storila prvi korak, ko je s pomočjo glavnega odbora SNPJ ter JSZ pripomogla, da se je nabralo precešnjo vsoto, katero se je poslalo na pristojno mesto.

Nadaljnja naša dolžnost je, da se zopet zavzamemo in naberemo dovolj prispevkov, s katerimi bi nabavili ambulanco, katero bi se v imenu vseh naprednih ameriških Slovencev pedarijo jugoslovanskim borcem za demokracijo v španski ljudski vložišči.

Ta apel se je sprejel na redni mesečni seji clevelandske federacije.

Zanimive vesti iz stare domovine

Svoje dete je umorila

V nedeljo popoldne ko je obiskal mestni tržni nadzornik g. Jakob Poznič grob svojega sina na mestnem pokopališču v Celju, je opazil, da je nekdo razkopal gomilo in odstranil nekaj evtic in groba. Začel je brskati in popravljati gomilo. Pod tenko plastjo prsti pa je našel v raztrgan ženski predpasnik zavito mrtvo trupelce novorojenčka, ki je bilo že precej razkrojeno.

Zadevo je takoj prijavil oblastem. Državno tožilstvo v Celju je odredilo v mrtvašnici, kamor so položili trupelce, obdukcijo. Obdukcija je pokazala da je bil otrok takoj pri rojstvu umorjen, kar priča tudi dejstvo, da je imel otrok v ustih slamo, da ni mogel kričati. Mati otroka je bila gotovo reva, kar pričajo tudi raztrgane cunje, v katere je bil otrok zavit. Orožništvo v Štora je uvelod strogo preiskovalo materjo, ki je umorila svoje dete.

Spet dva divjaška napada

V nedeljo zvečer so napadli fantje v Laškem 24 letnega otročnika iz Laškega in ga obdelali z nožem. Nesrečne je dobil rano na levi strani in tudi po glavi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. — Iste dne je nekdo napadel v Ponikvi pri Žalcu Franca Koršeta, ko se je le ta vratila iz gostilne. Z debelim kolom ga je večkrat udaril in mu zlomil ključnico.

Dva nesrečna pada

Dergan Ernest, 8-letni sin rudarja iz Sv. Krištofa pri Laškem, je padel z drevesa in si zlomil desno roko. — Na cesti je povozila neka ženska Pesjak Marijo Tletno hrčko dñinarice, pri čemer se je mali zlomil leva noge. Ženska je vožnila nadaljevala, čeprav je videla, kaj se je zgodilo.

Soobozeni Schmitt pa je bil zaradi speljanja te deklake obsojen na tri leta stroga ječe.

V Munchenu je bil zaradi izpadov proti nazističnemu časopisu obsojen na pol leta ječe južnem Mayer. Iz poteka procesa je razvidno, da so detektivi nazične tajne policije tri leta poslušali Mayerjeve pridige in jih sproti beležili. Iz Porenja pa poročajo, da je bil tamkaj aretiran zaradi protidržavnih izjav v svojih pridigah kaplan Bracken.

Nemški uradni poročevalski urad protestira v posebni izjavni proti poslanici kongresa krščanskih cerkev v Oxfordu, poslanici nemški protestantovski cerkvi.

S posebno srditostjo zavrača poskuse, da bi se katerikoli cerkev v Nemčiji diktiralo od zunaj,

kajti "Lutrovi deželi cerkev ne more biti ponizana na vlogo sekcijske katerikoli mednarodne cerkve".

PAPEŽA DOLŽIJO ŠPIJO-NAŽE

MOSKVA, 6. avgusta. — Izvestja, sovjetski vladni organ,

trdi, da vzdržuje papež šolo za špijone in da preskrbuje vohune državam, ki menjajo na Rusijo.

Casopis pravi, da je zdaj v teku več procesov proti duhovnikom, ki so obtoženi špijonажe, in daje razumeti, da bodo vse ti obsojeni na smrt.

Naša sramota.

Neki rojak z onstran meje je čutil potrebo, potočiti se nad sramoto, ki so delali binkoštni izletniki iz Slovenije Slovenscem v Italiji. S čim? S svojim ostudnim pijačevanjem in pijačnostjo. To so Italijani zgrajali in oponašali tamošnjim Slovencem: To so vaši rojaci! To je vaša kultura! Barbari!

To je dogodek, pojavi, mimo katerega bi slovenska javnost koristila, ki jo napraviš. — Lebel.

Često so dejali, da Apolon ni bil samo bog verzov, temveč tudi zdravniške umetnosti, in v vseh časih so bili najbolj slavitvi zdravniki naše dežele (Anglije) posebni ljubljenci inuž. V resnici je povezja do medicine in sistem razmerju kakor pozlatitev do kroglice: umetnosti daje sijaj, prikazuje strogega zdravnika, kateri krit pojstvenega družabnika.

Prav tako se bo zvišala cena Oldsmobile avtom. La Salle avtom. se bo zvišala cena za \$60, Cadillac avtomobilom, ki stanejo zdaj v Detroitu \$1,555, pa se bo zvišala cena na \$100. Oldsmobilom bodo zvišali cena za \$45.

Honolulu. — Na ulicah tega

BORDEAUX — Včeraj je 2 mesta se je zbral včeraj tisoč km od postaje Belles zgorale 20 če ljudi, da pozdravijo malo zeleniških voz. Gasilci so lahko svetovno ljubljeno, otroško iko samo omelji požar. Gmočna gralka Shirley Temple, ki je prišla sem iz Zedinjenih držav.

SKRAT

Ze dolgo vrsto let sta tihotila Frence in Dreja preko meje ter vedno srečno prodrla skozi mrežo obmejnih stražnikov, finančarjev in carinikov. Končno so jima po finančarji le prišli na sled in si nista upala več čez mejo. A kaj, tihotapstvo je neuverjajoča strast, a tudi za nju bedno življenje neobhodna rešitev. Pa sta jo potuhtala. Iztegnila sta kravjo kožo z glavo vredna našlač za ta prihod pomnožile svoje vinske zaloge. Toda še so se uračunale. Čuje! Vina jim je zmanjkal! Ljubljaničani so jim vse sede osošili! Binkoštni ponedeljek so moralni s posebnimi tovornimi avtomobili naglo dovražati nove zaloge vina. Železničarji pa so izronično pripovedovali, v kakšnem stanju so se izletniki poslovili od Postojne. Da so bili "bolj podobni prevozu vinskih sodov" kakor bratov, ki so prišli obiskati svoje brate" .

Večkrat se nam je že podtekalo, da kdo trdi, da so vsi Slovenci pijanci. Kdo bi mogel kaj takega reči?! Res pa je — in tu imamo kričec dokaz za to — da alkoholizem slovenska ljudščina je preko vrata s kontrabantom, v sprednjem delu pa je vstopil Frence, ki je moral "regirati" krvavo glavo vredna na mah hitreje stopati in Dreja je rinil v Drejetca, naj pospeši korak. "Kaj je, so mar karabineri za nama?", vpraša Frence. — "Kakšni karabineri," odgovori Dreja ves preplašen. "Karabinerjev ni videti, a za nama bezlja — bik."

"Ti ne veš, kako me britje po mladi", je pravil starejši mož svoji ženici, ki je bila še polna življenja. "Glej, če se zjutraj ob

M. Zevaco:

FAVSTA

ZGODOVINSKI ROMAN

"Flora! . . ." je zaplakal z Maineville, Bussi-Leclerc, Mauglasom, ki ga je bila mahoma revert in vse ostalo kraljevsko sama koprneča bolest. "Mrtva si, moja Flora! Umrla si na koncu, kakor nekdaj tvoja mati! . . . Oh, dete moje! . . ."

A že se je združnil.

"Stella!" je zavpil s presunljivim glasom. "Stella, maječna moja! . . . Oh, in te nisem spoznal! O, blage zvezde, ki mi jo puščate v tolažbo! . . . K tebi, Stella! Evo, oče hiti k tebi in ti prinaša rešitev! . . ."

Misel na Stello, ki jo je snoč sam zaprli v hišico na vrtu montmartrškega samostana, je prevezla vse njegovo bitje. Planil je proti izhodu . . . Tedajci pa je začutil na ramenu železno roko.

Zmeden od vrtoglavice gorja in sreče je uprl oči v moža, ki ga je hotel zadržati.

"Kdo si?" je zarohnel. "Kaj hočeš?"

"Violettin oče sem," je z lednim glasom odgovoril Farnese. "Hočem, da pogineš."

"Violettin oče?" je ostrmel Belgoder. "Njen oče je vendar Claude . . ."

"Njen oče sem jaz!" je kriknil Farnese z divjim obupom. "In ker si ti kriv njene smrti, umri! Umri in bodi preklet! . . ."

Bodalno je blisnilo v njegovi roki . . . Toda bol in razburjenje sta mu bila strila življensko moč. Bodalo ni udarilo, kardinalova roka se ni ustupila na Belgoderovo . . . Farnese je mahoma razstrel roke, zavrtil se in pal kakor izpodsekano dreno . . . Belgoder je planil skozi vrata, despel na ulico ter zdrijal kakor blazzen proti Montmartrskim vratom.

Farneseva omedlevica je trajala samo nekaj trenutkov. Ko je odprti oči, je bil sam. Z Grevskoga trga se je dvigal ogromni hrup, ki ni bil več prejšnje tuljenje na pigin, ampak fantastična mešanica srditih kriakov . . . Kardinal se je drgetaj zavlekel k oknu . . .

"Oh, vsaj enkrat naj jo še vidim!" je stokal sam pri sebi. Vzpel se je kvíšku in je pogledal. Prizor, ki ga je uzrl, je moral biti čudež, kakrsne videvamo samo v vročičnih sanjah . . . zakaj njegove oči so se razsirile in njegovo smrtnobledo oblije je dobitlo izraz neizmerne strmenje . . .

XXXV.

Čudež.

Ko se je val gospode ob svilnatem šumenju bogatih plaščev razbil po odrvu vojvode Guiškega, je vrnil med osmicerico njegovih pažev še eden, ki je takisto nosil barve vojvodovega doma. Guise je poslednjicu odzdravil veklikajoči množici in je nato skoro odzdravil na vse strani, v znak, da sprejme kraljevsko čast, ki mu jo ponuja ves narod.

Favsta se je plameneče ozrla v nebo, kakor bi ga klicala za pričo velikih stvari, ki so se bližale. Prav tisti mah pa se je začul iz ulice Sv. Antona zlokoben hrup.

"Prihajata! . . . Fourcaudki prihajata! . . . Evo ju! . . ."

Tuljenje na pigin se je zlilo s podzdravnimi kljici, namenjenimi "sinu Davidovemu."

"Živel kralj! . . . Smrt hugenotom! . . ."

"Živel steber Cerkve! . . . Smrt krivovercem! . . ."

Naprodaj je

994-998 East 149 Street, od St. Clair Ave. — tri hiše za eno družino vsaka, pet sob v vsaki, kot nove, vse izboljšave, lot 60x174. — Se prodajo skupno ali posamezno; cena \$7100; lahki plačilni pogoji; se lahko oddajo, da prinese najemnina \$105. — Poklici lastnika, — Cherry 1471. The Ross Realty and Development Company, 423 Euclid Ave.

NAPRODAJ
Prodaja se trgovina s opremo za čiščenje obleke (dry cleaning). Prodaja se prav poceni radi bolezni v družini. — Je na volitu Norwood in Bonita Ave. — Vpraša se na 1204 Norwood Rd.

Ko sta se pokazali obsojenki na vogalu trga, ju je sprejelo toli divje rjenje, da je moralo biti čutečega človeka groza in strah. Vsaka izmed obsojenk je bila obkoljena po močni četi kostrelcev. Magdalena Fourcaudova je stopala spredaj, več ko petdeset korakov pred domnevno Ivano Fourcaudovo, zakaj razburkano valovje ljudstva je bilo pretrgalo turobni izvod.

Guise se je iznova spustil v svoj naslanjač . . . Kakor oči plemičev in vse množice, so bile tudi njegove oči uprte v Magdaleno Fourcaudovo, ki je prva vzklikanje ljudstva je postajalo od minute do minute glasnejše in bolj navdušeno.

Tedajci pa je Guise prebedel.

Plemiči okoli njega so se zdrznili in jeli vstajati. Mnogo glava, urejena skupina, ki je bila zbrana ob znoju odra, je pravkar zagnala nov klic, na znamenje neznanega paža za vojvodovim hrbotom:

"Živel kralj! . . ."

"Živel novi francoski kralj!"

Plemiči na odru so se izprva obotavliali, nato je pograbilo tudi nje. Vstali so vsi kakor eden, odkrili se in zagrmeli:

"Živel kralj! . . ."

"Živel kralj!" je ponavljala množica v brezumu svoje vzihenosti. "Živel kralj!"

Deveti paž pa se je sklonil k hrbitu naslanjaču in je zamrimal s trdnim glasom:

"Kralj Pariza, evo vam prilike, da postanete kralj francoski . . ."

S smrtno tesnobo v očeh je pogledala okoli sebe. A že sta jo zgrabila pomočnika, dvignila jo in ji nataknila zanko; ob divjem tuljenju pobožnega ljudstva se je Magdalena Fourcaudova zazibala na vrvi . . . Še tisti mah je navalilo na grmado deset, dvajset petdeset besmežev, ki so iztrgali prepočasnim krvnikom plamenice in so jih pometaли med suhljad . . .

Bel dim se je vzdignil naravnost proti nebui; še malo in pretrgali so ga plameni. Magdalena bela halja se je vnela in ji je pala z ramen. Telo nesrečnega se je pokazalo v strasti, grozeci in obtožujoči goloti, ki jo je le zdaj pa zdaj ognil ogenj s svojimi zublji . . .

"Žala, bogme zala deklin!" je ponavljal Guise. "Lepših ne pomnim veliko! . . ."

Beseda mu je mar odela, sama da nosim vaš grb in da sem tam, kjer ste vi! Vojvoda, odločite se danes. To ljudstvo vas na ramenih ponese v Louvre, ako le hocete! . . ."

"Princesa!" je zamrmral Guise ves zmeden.

"Živel kralj! Živel kralj!" je grmela množica.

"Poslušajte ukaz, ki prihaja z neba!" je nadaljeval Favsta z globokim, strašnim glasom.

"Vse je pripravljeno, vojvoda. Lyonski nadškop in vaš brat kardinal sta pri Naši Gospe Mayenne je v Louvre. Brissac

caka s šest tisoč oboroženimi možmi. Po usmrtitvi, ki bo upijanila dušo tega ljudstva do skrajnosti, krenite k Naši Gospe — in boste francoski kralj, preden mine ura! . . ."

"Da! Naj bo! . . . Da!" je zasopel Guise, omamljen in ospelen po njenih besedah.

"Iz stolnice pa korakajte v Louvre, vojvoda! Korakajte v Louvre in boste drevi spali v postelji Henrika Valoškega . . ."

"Da, da!" je ponovil vojvoda Guiški. Vzravnal se je in široko odzdravil na vse strani, v znak, da sprejme kraljevsko čast, ki mu jo ponuja ves narod.

Favsta se je plameneče ozrla v nebo, kakor bi ga klicala za pričo velikih stvari, ki so se bližale. Prav tisti mah pa se je začul iz ulice Sv. Antonia zlokoben hrup.

"Prihajata! . . . Fourcaudki prihajata! . . . Evo ju! . . ."

Tuljenje na pigin se je zlilo s podzdravnimi kljici, namenjenimi "sinu Davidovemu."

"Živel kralj! . . . Smrt hugenotom! . . ."

"Živel steber Cerkve! . . . Smrt krivovercem! . . ."

994-998 East 149 Street, od St. Clair Ave. — tri hiše za eno družino vsaka, pet sob v vsaki, kot nove, vse izboljšave, lot 60x174. — Se prodajo skupno ali posamezno; cena \$7100; lahki plačilni pogoji; se lahko oddajo, da prinese najemnina \$105. — Poklici lastnika, — Cherry 1471. The Ross Realty and Development Company, 423 Euclid Ave.

JOHN MOCNIK

CAVALIER CAFE

6507 St. Clair Ave.

Pri nas imamo

VSAKI PETEK FISH FRY

Prve vrste pivo, vino in žganje. Se priporočamo za obilen obisk.

Kaj je bilo vzrok, da je stala Violetta tu, pred grmado, na mestu Ivane Fourcaudove? Ni se vpraševal. Toliko da je še živel . . . "Rešiti jo!" je bilo edino, kar je mogel pomisliti v tem trenutku: rešiti jo za vsako ceno! Že je hotel vstati, da bi kriknil povelje . . .

"Kaj nameravate?" je tedajci vprašal za njegovim ušesom glasom, ki ga je poznal.

Guise se je ves prepaden obrnil k Favsti in je z brezumnim gibom roke pokazal na Violetto . . .

"Vem!" je odgovorila Favsta s strahotno brezutnostjo. "Obsojenja je. Umрeti mora . . ."

"Ne, ne!" je zasikal Guise.

"Pa jo otmete, brezumne!" Ali ne veste, da ne morete ostati sin Davidov in steber Cerkve, ako iztrzeli ljudstvo žrtev, ki jo hoče sežgati? . . . Le vstanite! Izrecite povelje, ki naj jo reši — in videli boste, kako vas narod poneše v Sekvano namestu v Louvre . . ."

Guise se je sesedel v svoj naslanjač in ni izrekel rešilnega povelje! Zbal se je z svoj kraljevski prestol in zaživljenje... Blel kakor zid in drgeč od notranje muke se sklonil glavo.

"Strahota!" je zamrmral.

"Nočem je videti! . . ."

Tako misleč je krčevito zatisnil oči.

Favsta se je odmaknila za dva koraka. Okrunen nasmejši ji je pretekel obraz.

"Zmagala sem! . . ."

Prav tedaj pa je zagnala množica še besnejše vzklikanje in ploskanje. Tolpa ljudi, morda nestrpnjev, ki niso mogli dočakati, da bi tudi druga Fourcaudka izdihnila na grmadi, je bila navalila na Violettine stražarje . . . Ko jih je Favsta pazičevje pogledala, je zavpila od divjega obupa . . .

Na čelu tolpe je bila spoznala človeka, ki se je s pobešeno glavo kakor klin zarival med verno ljudstvo, dokler ni pridrl od Violette in je ni pograbil za roko. Ta človek je bil Pardaillan!

Na čelu tolpe je bila spoznala človeka, ki se je s pobešeno glavo kakor klin zarival med verno ljudstvo, dokler ni pridrl od Violette in je ni pograbil za roko. Ta človek je bil Pardaillan!

"Hvala Bogu!" je nehotje zaspel Pardaillan. "Po tem takem ni ona tista, ki jo hočejo umoriti! . . ."

"Ona?" se je ustrašil mladi vojvoda. "Kaj ste mislili?"

"Ali veste? Vražji Fourcaudki bosta obešeni in sezgani v prisotnosti vojvode Guiškega."

"Vitez de Pardaillan in sin Karla IX. sta bila s Picouicom vred planil in gostilne pri "Vedeževalki." Croasse, ki mu je ta

nenadni, oboroženi odhod takoj povedal, da se obetajo neprijetni dogodki, je rajši ostal doma in se je zaprl v vitezovo sobo, misleč si.

"Ako ne pojde brez boja, tedaj ga počakam tu. Junak moje sorte se ne sme boriti drugače kakor sam!"

Karel Angoulemski je med tem vpraševal, hitec pokraj Pardaillana:

"Kaj bo, priatelj? Ali se udarimo?"

"Ne vem še . . . Teciva pa ven darle."

"Zakaj baš na Grevski trg?"

"Ali moram res povedati?"

je vprašal vitez in stekel še hitreje.

"Zaklinjam vas!"

"Evo: sluti se mi, da najdeva tam Violetto! . . ."

Karel je prebedel, vzkriknil z zamolklim glasom in zdrijjal naprej, kar mu je duša dala . . .

"Oh!" je povzel čez nekaj minut. "Čujete li, Pardaillan?"

"Da!" se je zdržil vitez. "Poznam te hrup. Dvakrat ali trikrat sem ga slišal v svojem življenju. Kolikorkrat sem ga slišal, tolkokrat se je Pariz privabil na zločin . . ."

"Na zločin! . . . Oh, Pardaillan, zvedeli ste nekaj, a nočete mi povedati! . . ."

Namesto odgovora je vitez še bolj pospešil svoj tek. Česa se je bal? Ničesar opredeljenega. Na Grevski trg je hitel samo zato, ker mu je Favsta napovedala tamkaj sestanek in ker je pri tem omenila Violetto.

Favsta se je odmaknila za dva koraka. Okrunen nasmejši ji je pretekel obraz.

"Zmagala sem! . . ."

Prav tedaj pa je zagnala množica še besnejše vzklikanje in ploskanje. Tolpa ljudi, morda nestrpnjev, ki niso mogli dočakati, da bi tudi druga Fourcaudka izdihnila na grmadi, je bila navalila na Violettine stražarje . . .

Ko jih je Favsta pazičevje pogledala, je zavpila od divjega obupa . . .

Na čelu tolpe je bila spoznala človeka, ki se je s pobešeno glavo kakor klin zarival med verno ljudstvo, dokler ni pridrl od Violette in je ni pograbil za roko. Ta človek je bil Pardaillan!

ORELS GATHER FOUR HITS, WIN OVER PIONEERS 6 TO 1

The Orels showed their old time style in beating the CFU Pioneers 6 to 1 in an Inter-Lodge game Monday evening. They had only four hits, to the Pioneers' three. Klaus pitched for the Orels and T. Jurk for the Pioneers.

The Orels started their scoring in the first inning when Zamec, the first man up, hit a single and was followed by a hefty swat for a home run by the I-L bambino, Zak. Two walks, followed by a single by Persin, netted two more in the second. Two errors and two walks netted the Orels two more in the seventh, when they needed no hits to score. After the third inning, Yurk held the Orels hitless, but in the meantime the Pioneers could get only three hits, singles by Frank Bilicic, J. Bilicic and Celezic.

Wednesday's Pioneer-Utopian

game was not played. It was scheduled through an error.

The Spartans continued to undisputed possession of first place when they defeated the Orels 6 to 1. Spehek pitched for them and allowed only three hits.

The Orel loss necessitates their playing the Utopians Wednesday. If the Orels lose they will be in a tie for third place with the Utopians in which case they will play them the week after to determine the winner who will play the SNPJ Feds for the semi-final champion ship game.

The game next Wednesday will get under way at 6 p. m. sharp, on diamond No. 4. All players must be on time.

EAST MADISON PLAY-GROUND NEWS

Baseball—

	W.	L.	Pct.
Unknowns	6	0	1.000
Eagles	3	2	.600
Never Sweats	1	3	.250
Carl Sports	1	4	.200
East 67 St.	0	5	.000

Behind the hitting of Kopec and Obat, the Unknowns continued their unbeatable pace by defeating the Never Sweats 8 to 2. Toma pitched for the winners and Greenwald for the losers. With Prince, Lube and Merhar hitting the ball all over the lot, the Eagles trimmed the East 67 team 17 to 6.

Events—

The Soap Box Derby entrants from East Madison were Ed Matjasic, Ray Novak and Berne Oblak. The race was held on Scranton Road Saturday morning under auspices of the Cleveland News.

There was a lot of entertainment offered in the last boxing show especially by the hard-hitting lads Bob Dulz and Ray Skully. Whitley Persin was the referee. Another boxing show will be held Wednesday at 7:15 p. m.

There will be a combination Circus and Amateur Show next Friday, August 13. Anyone believing he has some talent should see one of the instructors at the playground immediately.

What's Happening Next Week—

Circus and Amateur Show, Friday, August 13.

Boxing Show, Wednesday at 7:15 p. m.

Baseball game every night at 6:30 p. m.

Rhythm Band Contest, Tuesday, August 10.

Ring Tennis Tournament, every day at 2:15 p. m.

Soc. Zarja Outing

Socialist singing society "Zarja" is holding an outing this Sunday, August 8, at Tancek's farm in Mentor, Ohio. The truck which will provide the transportation will leave the Slov. Nat'l Home at 9 o'clock in the morning. All friends and sympathizers of the Soc. club and "Zarja" will be welcome—of course, all members of the club and the singing club should be there. Anyone who wishes to go and has no car or no friend to take him, may go with the truck, and he is welcome, providing that he is on time—9 a. m.

The committee in charge has provided food, drinks, and various forms of entertainment, including balinka. The place is an ideal spot for an outing. There is the possibility of swimming, since there is a beach not far from there.

To reach Tancek's farm, take either Euclid avenue or Lake Shore Blvd., thru or past Wilmoughby, from there drive on to Lost Nations Road, turn left and continue on to the airplane field, turn in at field and drive to a "Salvation Army" sign, and there you are!

Remember Sunday, August 8, at 9 a. m. if you are going with us to enjoy as good a time as you have ever had! — Sophie Turkman.

Business Men's Outing

The St. Clair Business Men's Club held its first outdoor event Sunday, an outing at Slapnik's farm. About twenty couples attended the affair. Chicken dinner was served along with refreshments.

The St. Clair Business Men's Club has been meeting at gym for the past year. Joe Birk is president and Frank Zakrajsek is secretary. Mr. Zakrajsek was also chairman of the arrangements committee for the outing. The club plans another outing in the fall.

Vacationing

Rudy Lokar, Johnny Pecon, Jack Gruden and Frank Stroh are motoring through the Midwest.

Events of this kind are really miniature community fairs. People come into the neighborhood, they become acquainted with the stores and merchandise displayed in them, they see the convenience of shopping in the neighborhood, and days and weeks later the registers of the Bath House.

The Recreation Department of the city will stage a boxing show at the Stadium August 27. Previous to this the East and West sections will stage their own elimination tournaments with the cream of the crop appearing on the stadium card. The St. Clair Recreation Center will have representatives in the tournament. Boys wanting free boxing lessons and having an urge to appear on the stadium card should get in touch at once with Joe De Arco or Martin Antoncic at the Bath House.

BARN DANCE

sponsored by

F-B-L

ENGLISH SECTION

FRANK SODNIKAR, Editor

Carries All Official News of
Inter-Lodge League

AUGUST 7, 1937

SSCU Juveniles In Session In Minn.

News of the Week

A Digest of Happenings in the World during the Week

More Pensions Loom

WASHINGTON, D. C.—Observers see in certain recent moves in Congress a pension raid that by 1936 will cost the Federal Treasury \$20,000,000. This government has already paid up to June 1st of this year \$21,993,632,000 in pensions due to its various wars from the Revolution onward. The World War has already cost the nation \$60,000,000,000 to date, but if current vague rumors materialize, to pension all World War veterans, regardless of their financial status, \$60 per month upon reaching 65 years of age, another twenty billion will be added to the pension bill.

New Transatlantic Mark

NEW YORK CITY.—The French liner Normandie has regained the blue ribbon for speed by crossing the Atlantic in 3 days 23 hours and 2 minutes, at an average of 30.58 knots per hour for the trip. The Cunard-White-Star liner Queen Mary, which bettered the Normandie's previous record in July, 1936, is being reconditioned for another try for supremacy.

Japanese Isolate Pieping

PIEPING, China.—This ancient capital of Old China remains entirely cut off from the outside world by Japanese army units which occupy surrounding points of vantage. While no formal declaration of war has been declared between the two countries, all North China is seething with military activity. (War demands in the Far East have caused an increase in shipments of petroleum products from Los Angeles, Cal., from 4,620,812 barrels in July, 1936, to 7,206,557 barrels last month.)

Another Literary Curiosity

MACON, Ga.—A few months ago an enterprising Pacific Coast writer completed a 50,000 word novel without the use of the letter "E". Along somewhat similar lines, the Rev. J. F. Cargile, a Baptist missionary, has written a 13,000-word novelette in which every word begins with the letter "S". An example: "Scattered seaweed shone, serenely. Seagulls swiftly sped, sometimes swooping suddenly, scraping setting sea surfaces, stopping several seconds, seeing something stomach satisfying."

Ford At 74 Philosophizes

DETROIT, Mich.—On his 74th birthday, Henry Ford said, "I have nothing but optimism for the future. I look forward to a great industrial year; the present mess will do the country more good than most people expect. Backward politics, stupid business and exploitation of labor have been trying to hold up progress in this country."

Back-Scenes in Washington

WASHINGTON, D. C.—His omission from a recent legislative council at the White House revives the belief the Vice-President Garner, advocate of party harmony, is by no means in sympathy with all of the President's political platform. The revival of the Good Neighbor League by President Roosevelt is looked upon as a move on his part to resume closer contact, probably by radio, with the public. His defeat on the Supreme Court issue is attributed to a constantly increasing number of newspapers who no longer support his program without reservation.

Postmaster General Farley's resignation is now expected by Autumn. He will probably go into private business, but will continue as Chairman of the Democratic Party. A survey just completed by an experienced newspaper man employed by John L. Lewis in the Central and Middle Western states revealed so strong an anti-C. I. O. feeling that sweeping changes of strike policies are predicted.

Dr. Kern came to America as most intellectuals came to their immigrant people—as a student for the priesthood. The first part of his book deals with his experiences in the theological seminaries of Ljubljana and later in the Minnesota section where the cradle of Slovene settling first rocked and where most of the immigrant clergy among Slovenes received their final polishing. The writer leaves the seminary for a turn at journalism in Cleveland, and finally decides to abandon that as a calling and take up medicine.

FREE SHOW AT BATH HOUSE

Due to the wonderful success of the first open air show held this season at the St. Clair Recreation Center, a second show will be held Wednesday evening, August 11. Announcement of this was made by Martin Antoncic who is in charge of the show.

The time of the show has been moved up to 7:30 p. m.

Acts now being planned for the show will make the second promotion as good as the acts in the first show. The stage will be moved to a new place in the field to accommodate more people. The entire program will again be carried through an amplifying system. A record attendance is expected, so be on hand early Wednesday evening.

Broker Expelled

NEW YORK CITY.—In its first decision in an expulsion case, the Securities Exchange Commission expelled from all security exchanges M. J. (Mike) Meehan for allegedly manipulating the stock of the Bellanca Aircraft Corporation. As the "Boy Wizard of Wall Street," Meehan in the sensation pre-panic days ran Radio stock from a shoestring to more than \$500 per share, from which it fell to a few dollars a share, causing the loss of millions to gamblers.

F. D. R. May Fill Court

WASHINGTON, D. C.—With the adjournment of Congress imminent, the Attorney General has informed the President that he may legally fill the Supreme Court post made vacant by the resignation of Justice Van Devanter at any time, regardless of whether Congress is in session, in recess or in adjournment. Sentiment seems still to favor a choice from the South.

Sure-Death Boundary

QUITO, Ecuador.—When an entirely innocent traveler sought to cross the boundary between Ecuador and Columbia at a border village, he was instantly killed by an electric shock. It was then discovered that Columbian customs guards had lined the boundary with high tension wires to discourage smugglers but had not warned the public.

Visiting Here

Miss A. Wess came here from New York to visit for a week with her sick mother, at 16420 Arcade avenue. She is a nurse at Lutheran hospital in New York.

Returns From Kentucky
Maxine Steinitz, director of the Yugoslav division of the International Institute, returned this week from Kentucky, where she spent the summer studying.

Memoirs of St. Clair Settlement

Appears Under Pen of Dr. F. J. Kern

Characters and known personalities that were active in the Cleveland Slovene colony in the past thirty years are brought to life in Dr. F. J. Kern's "Spomini ob tridesetletni prihoda v Ameriko." The book was published in Ljubljana and copies of it arrived here recently.

The author, Dr. F. J. Kern need not be introduced to Cleveland Slovenes. He has sketched in his "Memoirs" his experiences in the Cleveland Slovene metropolis as a leader among his people, as a journalist, teacher, physician and cultural and civic worker.

The book has an informal intimate style which pleases the reader and brings him intimately into St. Clair and its cross section of promotional success and quarrels.

Kern's experiences in the American Slovene colony are interesting reading; one is surprised how much effort and work had to go into a settlement of peasant immigrants to make out of it the thriving modern American community it is today. One respects the immigrant and his institutions more for it; he sees that the restless youth of today who sighs in dispair at "these old-timers and their methods" has much to learn from the men who came here thirty and forty years ago.

The book lives with characters still prominent in Slovene life. One reads of incidents at SNPJ conventions, of politics, when Dr. Kern ran as the first Slovene candidate for council and lost, of the organization of lodges and national homes.

The story has many interesting side lights on the immigrant activities which tend to make the book more interesting. There is the story of his dictionary—how a printer's oversight has omitted all mention of "love" from the dictionary—which would tend to create the impression that Slovenes know nothing of love!

It is unfortunate that the book is not translated into English. It would be almost more valuable in English than in Slovene. It would show the second-generation children of immigrants what their parents did, how a community like St. Clair lived, and lost, of the organization of lodges and national homes.

The story has many interesting side lights on the immigrant activities which tend to make the book more interesting. There is the story of his dictionary—how a printer's oversight has omitted all mention of "love" from the dictionary—which would tend to create the impression that Slovenes know nothing of love!

It is unfortunate that the book is not translated into English. It would be almost more valuable in English than in Slovene. It would show the second-generation children of immigrants what their parents did, how a community like St. Clair lived, and lost, of the organization of lodges and national homes.

The story has many interesting side lights on the immigrant activities which tend to make the book more interesting. There is the story of his dictionary—how a printer's oversight has omitted all mention of "love" from the dictionary—which would tend to create the impression that Slovenes know nothing of love!

SVETE'S FLOWER SHOPPE
For Weddings and other Formal Occasions
Gornik's
6217 ST CLAIR AVE

TUXEDO RENTAL
For Weddings and other Formal Occasions
SVETE'S FLOWER SHOPPE
Miss Frances Svetec, Prop.
6120 St. Clair Avenue
Henderson 4814
Flowers for all occasions.
Reasonable prices—Prompt service

AUGUST 7th, 14th and 21st
at GLENRIDGE FARM, GREEN ROAD
(Formerly Manchuta's)

MUSIC BY
Frankie Yankovic and his Orchestra
8 P. M. to ??
TONIGHT: FREE BEER TO EVERYONE
BETWEEN 8 AND 9 O'CLOCK